

Sygn. akt **IX GC 744/16**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Poznań, 18 stycznia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu IX Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący - SSO Katarzyna Krzymkowska

Protokolant – st. sekr. sąd. Ewelina Kołodziejczak-Marczak

po rozpoznaniu w dniu 11 stycznia 2017 r. w Poznaniu na rozprawie

sprawy z powództwa: **(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa w Z.**

przeciwko: **(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P.**

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego **(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P.** na rzecz powoda **(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa w Z.** kwotę: 103.931,37 zł (sto trzy tysiące dziewięćset trzydzieści jeden złotych 37/100) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 29.04.2016 roku do dnia zapłaty;

II. oddala wniosek pozwanego o rozłożenie zasądzonych świadczenia na raty;

III. kosztami postępowania obciąża pozwanego i z tego tytułu zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę: 12.465,00 zł.

SSO Katarzyna Krzymkowska

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym 29 kwietnia 2016 powód – (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością **Spółka komandytowa w Z.** wniósł o orzeczenie nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym, aby pozwany (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością **w P.** zapłacił na rzecz powoda kwotę 103.931,37 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zwrotu kosztów procesowych, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powód wskazał, że w ramach prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej strony zawarły umowę o roboty budowlane, której przedmiotem było wykonanie przez powoda jako podwykonawcę robót budowlano-montażowych przy modernizacji gazociągu wraz z przyłączami w P. przy ul. (...), na warunkach określonych w szczególności w FV nr (...) oraz (...).

Powód umowę miał wykonać należycie. Roboty były wykonane bezpośrednio przez firmę Przedsiębiorstwo (...) -GAZ P. K. w P. na podstawie zlecenia powoda. Okoliczność prawidłowego wykonania umowy przez powoda wynika z 2 podpisanych protokołów odbioru z 14.10.2015 sporządzonych przy udziale pozwanego i podpisanych przez niego jako wykonawcę.

W odpowiedzi na wezwanie do zapłaty pozwany miał dokonać w dniu 22 kwietnia 2016 wpłaty kwoty 34070 zł na poczet zadłużenia z faktury nr (...). Jednocześnie faktura VAT nr (...) z 10 lipca 2015, wystawiona przez powoda w ramach tej samej umowy, została zapłacona przez pozwanego z dużym opóźnieniem. Powód podał też, że pozwany dokonał zaliczenia w ciężar kosztów wystawionej przez powoda FV nr (...) z 10 lipca 2015.

W dniu 13 maja 2016 r. Sąd wydał w sprawie IX Gnc 594/16 nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym zgodnie z żądaniem pozwu.

W przepisany terminie pozwany złożył sprzeciw od powyższego nakazu zaskarżając go w całości i wnosząc o oddalenie powództwa w tymże zakresie. Pozwany zaprzeczył, aby strony łączyła umowa. Prace wykonywane rzekomo przez powoda były wykonywane przez firmę Przedsiębiorstwo (...) - GAZ P. K. w P.. Pozwany podniósł, że wynagrodzenie za te prace zostało uregulowane przez pozwanego na rzecz tego podmiotu. Na prośbę tego podmiotu dokument księgowy wystawiony został przez powoda.

Następnie pozwany wskazał, że uznanie, że powodowi należne jest wynagrodzenie byłoby sprzeczne z zasadami współżycia społecznego. Z uwagi na swoją trudną sytuację materialną wniósł o rozłożenie dochodzonego świadczenia na raty i umorzenie odsetek.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód - (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka komandytowa w Z. prowadzi działalność gospodarczą, której przedmiotem są m.in. roboty związane z budową rurociągów i wykonywaniem instalacji gazowych. Pozwany prowadzi działalność gospodarczą w zakresie m.in. robót związanych z budową rurociągów i wykonywaniem instalacji gazowych.

okoliczność bezsporna, a nadto dowód: informacja odpowiadająca odpisowi aktualnemu z rejestru przedsiębiorców KRS powoda (k. 5 i n.), informacja odpowiadająca odpisowi aktualnemu z rejestru przedsiębiorców KRS pozwanego (k. 9 i n.).

Strony ustnie umówiły się, że powód - jako podwykonawca pozwanego - wykona roboty budowlano-montażowe przy modernizacji gazociągu wraz z przyłączami w P. przy ul. (...) za kwotę objętą fakturami VAT powoda nr: (...), (...), (...). Inwestorem na tej inwestycji była (...) sp. z o.o. w W..

Powód umowę wykonał należycie, bez wad i w całości. Roboty były wykonywane bezpośrednio przez firmę Przedsiębiorstwo (...) - GAZ P. K. w P., tj. przez dalszego podwykonawcę, na podstawie ustnego zlecenia udzielonego przez powoda.

Jako potwierdzenie wykonania umowy przez powoda pozwany - jako wykonawca - podpisał protokoły odbioru z 14.10.2015.

okoliczność bezsporna, a nadto dowód: poświadczona za zgodność z oryginałem przez pełn. powoda będącego radcą prawnym kserokopie: faktur VAT (...) (k. 15), (...) (k. 16); protokołów odbioru technicznego przyłączy gazowy nr: (...)103- (...) - (...) z 14.10.2015 (k. 17-22) i nr (...)103- (...) - (...) z 14.10.2015 (k. 23 i n.).

Powód za wykonanie świadczenia niepieniężnego w ramach zawartej z pozwanym umowy wystawił pozwanemu trzy faktury VAT:

- (...), która została zapłacona w całości przez pozwanego,
- (...), która została zapłacona w całości przez pozwanego,
- (...), na kwotę 134070 zł brutto płatną do 2 grudnia 2015. Faktura ta została zapłacona w części przez pozwanego. W odpowiedzi na przedprocesowe wezwanie do zapłaty powoda z 8 marca 2016 pozwany dokonał wpłaty kwoty 34070 zł

na poczet zadłużenia z faktury nr (...) w dniu 22 kwietnia 2016. Do zapłaty z faktury nr (...) pozostała kwota 100.000 zł należności głównej. Wszystkie faktury zostały przez pozwanego przyjęte.

okoliczność bezsporna, a nadto dowód: poświadczona za zgodność z oryginałem przez pełn. powoda będącego radcą prawnym kserokopie: faktur VAT (...) (k. 15), (...) (k. 16); potwierdzenie wykonanych operacji w systemie bankowości internetowej z 28.04.2016 godz. 09:29 (k. 31); ostateczne wezwanie do zapłaty z 8 marca 2016 wraz z dowodem nadania (k. 29).

Pozwany nigdy nie reklamował wykonanych robót, nie zwrócił wystawionych przez powoda na rzecz pozwanego faktur VAT i nie domagał się ich korekt. Pozwany dokonał zaliczenia w ciężar kosztów wystawionej przez powoda FV nr (...) z 10 lipca 2015.

okoliczność bezsporna, a nadto dowód – kserokopia pisma pełnomocnika pozwanego z 12 lutego 2016 (k. 26).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o przedstawione powyżej dowody.

Sąd uznał za wiarygodne wszystkie zgromadzone w sprawie dokumenty, albowiem ich wiarygodność, a tym samym i moc dowodowa, nie została przez żadną ze stron zakwestionowana, a Sąd nie znalazł podstaw, aby czynić to z urzędu. Dokumenty prywatne stanowiły dowód tego, że osoba, która je podpisała złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie (art. 245 k.p.c.).

Sąd pominął, w myśl art. 217 § 3 k.p.c., dowód z przesłuchania stron, albowiem jego przeprowadzenie nie było konieczne dla ustalenia stanu faktycznego sprawy oraz jej rozstrzygnięcia, ze względu na fakt, że zasadnicza część jej okoliczności było bezspornych, a w dodatku przedłużyłoby to postępowanie. Poza tym zarząd pozwanego, którego słuchania domagała się strona pozwana, nie stawiał się na żadną rozprawę, mimo prawidłowego wezwania strony (por. k. 60, 63). Strona ta nie usprawiedliwiła w żaden sposób przy tym swojego niestawiennictwa. Sąd nie mógł więc nawet w drodze informacyjnego przesłuchania stron ustalić czy i jakie okoliczności faktycznie pozostają sporne między stronami.

Sąd oddalił wniosek o przesłuchanie świadka M. Z., albowiem nie był on przydatny do rozstrzygnięcia sprawy. Pozwany, nie podał adresu zamieszkania świadka a jedynie jego adres do doręczeń jako adres pozwanego. Dodatkowo pozwany, reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika, nie wniósł zastrzeżenia - w trybie art. 162 k.p.c. - na najbliższym posiedzeniu co do tej decyzji procesowej Sądu.

Sąd ostatecznie oddalił zgodny wniosek stron o przesłuchanie świadka P. K.. Brak było możliwości doręczenia wezwania na adresy świadka podawane przez strony; przy czym strona pozwana, pomimo zobowiązania, nie podała adresu zamieszkania tego świadka.

Z kolei dowód z zeznań świadka A. W. został oddalony na podstawie art. 217 § 2 k.p.c., albowiem był spóźniony, a nadto na okoliczności bezsporne. Strona pozwana, reprezentowana przez zawodowego pełnomocnika, nie wskazała dlaczego dopiero na drugim posiedzeniu wyznaczony na rozprawę powołuje ten dowód, jakie były wcześniej przeszkody ze względu na które nie powołała wcześniej tego dowodu. Przeprowadzenie tego dowodu doprowadziłoby zaś do nieuzasadnionego przedłużenia postępowania.

Należy zaznaczyć, że fakt fizycznego wykonania robót przez P. K. nie był sporny pomiędzy stronami. Sporne było jedynie to, czy osoba ta działała na zlecenie powoda oraz czy otrzymała wynagrodzenie bezpośrednio od pozwanego. W ocenie sądu, z okoliczności sprawy i przedstawionych dowodów oraz wobec nieprzedstawienia przez pozwanego dokumentów rozliczeniowych pomiędzy pozwanym a P. K., należało wywieść że podmiot ten faktycznie działał na zlecenie powoda oraz że faktycznie doszło do zawarcia umowy pomiędzy powodem a pozwanym. Pozwany swoją postawą przyznał ten fakt, tj. przyjmując wystawione na siebie faktury Vat oraz uiszczając znaczną część wynagrodzenia na rzecz powoda. Zupełnie nielogiczne są w tej sytuacji twierdzenia pozwanego jakoby nie łączył go z powodem żaden stosunek prawny, a jedynie z P. K.. Gdyby bowiem pozwany rozliczył się bezpośrednio z P. K. to

posiadałby na tą okoliczność stosowne dokumenty, tj. np. dowody przelewu, potwierdzenia wpłaty lub pokwitowania. Pozwany nie przedstawił jednak żadnych tego rodzaju dokumentów, co sprawia, że jego twierdzenia należało uznać za gołosłowne oraz nielogiczne.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo okazało się zasadne w całości.

Ze stanu faktycznego sprawy wynika, że strony zawarły umowę o roboty budowlane obejmującą wykonanie przez powoda robót budowlano-montażowych przy modernizacji gazociągu wraz z przyłączami w P. przy ul. (...). Na podstawie twierdzeń powoda, postawy pozwanego (przyjęcie i zapłacenie części należności z faktur Vat) i dowodów przedstawionych w niniejszej sprawie sąd ustalił też, że pozwany był wykonawcą, a powodowa spółka była podwykonawcą pozwanego. P. K. był natomiast dalszym podwykonawcą zatrudnionym przez powoda, który faktycznie wykonał prace.

W myśl art. 647 k.c., przez umowę o roboty budowlane wykonawca zobowiązuje się do oddania przewidzianego w umowie obiektu, wykonanego zgodnie z projektem i z zasadami wiedzy technicznej, a inwestor zobowiązuje się do dokonania wymaganych przez właściwe przepisy czynności związanych z przygotowaniem robót, w szczególności do przekazania terenu budowy i dostarczenia projektu, oraz do odebrania obiektu i zapłaty umówionego wynagrodzenia.

Analiza stanowisk stron i materiału dowodowego prowadzi do wniosku, że w połowie 2015 roku pozwany - w związku z realizacją inwestycji modernizacji gazociągu wraz z przyłączami w P. przy ul. (...) zawarł z powodową spółką umowę o roboty budowlane. Strony uzgodniły wszystkie istotne elementy tej umowy, tj. charakter prac, ich zakres, termin wykonania i wysokość wynagrodzenia, co jasno wynika z dowodów z dokumentów zaoferowanych przez powoda oraz jego twierdzeń, których pozwany skutecznie zaprzeczył. Jednakże umowa ta bezspornie nie została zawarta w formie pisemnej. W ocenie Sądu umowa stron, mimo że ustna, nie jest nieważna. Forma, w jakiej powinna zostać zawarta umowa o roboty budowlane została wskazana w art. 648 § 1 k.c., zgodnie z którym umowa o roboty budowlane powinna być stwierdzona pismem. Niezachowanie takiej formy, stosownie do treści przepisu art. 74 § 1 k.c. pociąga za sobą jedynie skutki polegające na ograniczeniu możliwości przeprowadzenia dowodów na okoliczność zawarcia umowy, dla której została zastrzeżona forma pisemna bez rygору nieważności.

Poza tym znamieną dla Sądu w procesie budowlanym jest postawa pozwanego. W momencie, gdy ów otrzymał od powoda sporną fakturę nie kwestionował jej (pozwany nie odniósł się w żaden sposób do twierdzeń powoda w tym względzie), nie kwestionował swojego obowiązku zapłaty. Poza tym z dowodów z dokumentów bankowych podanych przez powoda wynika, że przekazał przed procesem powodowi część wynagrodzenia na poczet faktury VAT nr (...) niezwłocznie po otrzymaniu od powoda wezwania do zapłaty. Dodatkowo, z twierdzeń pozwu, do których pozwany się nie odniósł wynika, że pozostałe dwie faktury, które powód wystawił pozwanemu z tytułu prac na tej samej budowie, zostały przez pozwanego zapłacone w całości przed tym procesem. Natomiast zgodnie z twierdzeniami pozwu niezaprzeczonymi przez pozwanego, pozwany dokonał zaliczenia w ciężar kosztów wystawionej przez powoda FV nr (...) z 10 lipca 2015.

Z powyższego wynika, zdaniem Sądu, że pozwany był świadomy swojego obowiązku zapłaty na rzecz powoda także z faktury VAT nr (...). Dokonując tych ustaleń stanu faktycznego Sąd miał na uwadze, że każda ze stron obowiązana jest do złożenia zgodnych z prawdą wyjaśnień odnośnie okoliczności sprawy i oświadczeń co do twierdzeń strony przeciwnej dotyczących okoliczności faktycznych (art. 3 k.p.c. i art. 210 § 2 k.p.c.), przy czym ogólnikowe zaprzeczenie wszystkim twierdzeniom strony przeciwnej – jak uczynił pozwany - nie czyni zadość temu obowiązkowi (por. uchwała Zgromadzenia Ogólnego Sądu Najwyższego z dnia 15.07.1974 r., Kw. Pr. 2/74 OSNCP 1974/12/203). Zaprzeczenie pozwanego dokonane w sprzecznie nie było zatem skuteczne, a wobec nieodniesienia się pozwanego do konkretnych twierdzeń pozwu (w tym co do częściowego uiszczenia przed procesem wynagrodzenia powodowi, czy zaliczenia w ciężar kosztów wystawionej przez powoda FV nr (...) z 10 lipca 2015), Sąd uznał fakty niezaprzeczone za przyznane na podstawie całości okoliczności sprawy w oparciu o przepis art. 230 k.p.c.

Poza tym Sąd stwierdził, że wpłacając kwotę 34070 zł na poczet zadłużenia z faktury nr (...) w dniu 22 kwietnia 2016 uznał niewłaściwie dług w zakresie dochodzonego pozwem roszczenia. Niewłaściwe uznanie długu jest bowiem oświadczeniem wiedzy, to jest wypowiedzią o faktach ocenianą w kategoriach prawdy albo fałszu, wywierającym skutki prawne niezależnie od woli wypowiadającego podmiotu lub inne zachowanie wskazujące na świadomość dłużnika w przedmiocie istnienia długu. Z uwagi na brak oświadczenia woli nie jest czynnością prawną, a jedynie działaniem o charakterze faktycznym – uzewnętrznieniem świadomości dłużnika – nie może ono prowadzić do powstania nowego zobowiązania po jego stronie. Co najwyżej skutkuje potwierdzeniem istnienia zobowiązania, które powstało już wcześniej. W odróżnieniu od uznania właściwego nie ma charakteru konstytutywnego.

Z kolei okoliczność prawidłowego wykonania umowy przez powoda wynika z 2 podpisanych protokołów odbioru z 14.10.2015 sporządzonych przy udziale pozwanego i podpisanych przez niego jako wykonawcę. Świadczy to, że pozwany w istocie zlecał wszystkie wskazywane przez powódkę w pozwie prace. W przeciwnym razie nieracjonalne, niezgodne z zasadami prowadzenia działalności gospodarczej i doświadczenia życiowego, byłoby działanie powoda bez jakiegokolwiek, choćby ustnego, zlecenia od pozwanego, na własny koszt, a następnie zapłata części należności głównej z tytułu wszystkich 3 faktur wystawionych po wykonaniu prac przez powódkę.

Pozwany nie wykazał – mimo spoczywającego na nim ciężaru dowodu z art. 6 k.c. - skutecznie swoich twierdzeń jakoby uiszczył jakiegokolwiek wynagrodzenie za wykonane na zlecenie powoda prace podmiotowi trzeciemu dla tej sprawy - Przedsiębiorstwo (...). Co więcej brak w sprawie twierdzeń czy dowodów świadczących o tym, że rzekome uiszczenie wynagrodzenia na rzecz tego podmiotu zwalniałoby pozwanego z umownego obowiązku zapłaty wobec powoda.

Sąd nie przyjął, że żądanie zapłaty wynagrodzenia za wykonane roboty przez powoda stanowi nadużycie prawa podmiotowego, jak chciał pozwany. Wszak pozwany zdecydowaną większą część tego wynagrodzenia uiszczył przed procesem i nie podał jakichkolwiek merytorycznych argumentów świadczących o niezgodności żądania pozwu z zasadami współżycia społecznego.

Mając na uwadze powyższe ustalenia faktyczne, wskazane przepisy i wywody, Sąd w punkcie I wyroku orzekł zgodnie z żądaniem pozwu zasądzając świadczenie od pozwanego na rzecz powoda na podstawie zawartej przez strony umowy.

O odsetkach ustawowych Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 k.c., zgodnie z którym jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Jako termin zapłaty odsetek od roszczenia głównego Sąd przyjął dzień następujący po dniu zapłaty wynikający z faktury załączonej do pozwu. Brak przy tym materialno prawnych podstaw do umorzenia odsetek dochodzonych pozwem – jak chciał pozwany, skoro jest to prawo podmiotowe wierzyciela do domagania się zapłaty substratu odszkodowania za opóźnienie dłużnika.

Natomiast, w myśl art. 482 § 1 k.c. od zaległych odsetek można żądać odsetek za opóźnienie dopiero od momentu wytoczenia o nie powództwa. Powód skapitalizował odsetki na kwotę 3931,37 zł zgodnie z wpłatą pozwanego, czego zresztą strona pozwana nie kwestionowała.

Sąd nie rozłożył zasądzonego świadczenia na raty w oparciu o przepis art. 320 k.p.c. Przed oceną czy w sprawie zaszedł szczególnie uzasadniony przypadek stwierdzić trzeba, że pozwany nie podał nawet wysokości rat miesięcznych możliwych do uiszczania. Pozwany nie podał jakie szczególne okoliczności sprawiają, że częściowa zapłata ostatniej z 3 faktur wystawionych przez powoda nie może być wykonana. W sprawie występują zaś po obu stronach przedsiębiorcy, którzy z racji wykonywanej działalności winni się liczyć z sytuacjami popadnięcia w długi bądź uiszczenia wymagalnych wierzytelności. Sąd zaś w sprawach gospodarczych musi ostrożniej korzystać z dobrodziejstwa jakie daje przepis art. 320 k.p.c. i brać pod uwagę interes wierzyciela w uzyskaniu zaspokojenia – po drugiej stronie również występuje przedsiębiorca, który, aby nie popaść w długi jak pozwany, musi egzekwować swoje należności. Nie jest sytuacją pożądaną, aby stawiać wierzyciela w niepewnej sytuacji egzekucji zasądzonego świadczenia przez kolejne lata

ratalnej spłaty zobowiązania. Wobec podawanej w sprzeczności sytuacji finansowej pozwanej Sąd uznał, że rozłożenie świadczenia na raty nie przyczyniłoby się w żaden sposób do wykonania wyroku.

O kosztach procesu, Sąd orzekł w punkcie III sentencji wyroku na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. i art. 99 k.p.c., zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania. W związku z tym, że pozwany przegrał spór w całości powinien on zwrócić powodowi poniesione przez niego koszty procesu, na które składają się uiszczona opłata od pozwu w kwocie 5248 zł, wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 7200 zł wynikające z § 2 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz opłata skarbową od udzielonego pełnomocnictwa w kwocie 17 zł.

SSO Katarzyna Krzymkowska